

GHIDUL CU DREPTURILE FEMEILOR CARE SUNT VICTIME ALE VIOLENȚEI DOMESTICE

MINISTERIO
DE IGUALDAD

SECRETARÍA DE ESTADO
DE IGUALDAD
Y CONTRA LA VIOLENCIA DE GÉNERO

DELEGACIÓN DEL GOBIERNO
CONTRA LA VIOLENCIA DE GÉNERO

ELABORAT DE DELEGACIÓN DEL GOBIERNO CONTRA LA VIOLENCIA DE GÉNERO (DELEGAȚIA GUVERNULUI PENTRU VIOLENȚA DOMESTICĂ)

Actualizare: decembrie 2021

Nipo (Număr de identificare pentru publicații oficiale) on-line: 048-21-180-2

1. DREPTURILE SPECIFICE ALE VICTIMELOR VIOLENȚEI DOMESTICE	5
1.1. CINE ESTE VICTIMA VIOLENȚEI DOMESTICE?	6
1.2. CUM SE DOVEDEȘTE EXISTENȚA SITUAȚIEI DE VIOLENȚĂ DOMESTICĂ?	6
1.3. DREPTUL LA INFORMARE	7
1.3.1. Serviciul 016 de informare și consultanță juridică	7
1.3.2. Pagină web cu resurse de sprijin și prevenire pentru cazurile de violență domestică	7
1.4. DREPTUL LA ASISTENȚĂ SOCIALĂ INTEGRALĂ	8
1.5. DREPTUL LA ASISTENȚĂ JURIDICĂ GRATUITĂ, IMEDIATĂ ȘI SPECIALIZATĂ	9
1.6. DREPTUL LA MUNCĂ	10
1.6.1. Drepturile lucrătoarelor salariate	10
1.6.2. Drepturile lucrătoarelor independente, dependente din punct de vedere economic	11
1.7. DREPTURI ÎN MATERIE DE ASIGURĂRI SOCIALE	11
1.7.1. Drepturi în materie de contribuție la Asigurările Sociale	11
1.7.2. Drepturi în materie de prestații primite de la Asigurările Sociale	11
1.8. DREPTURI PRIVIND ANGAJAREA ȘI ÎNCADRAREA ÎN MUNCĂ	13
1.8.1. Programul specific de angajare	13
1.8.2. Contract temporar pentru înlocuirea lucrătoarelor care au fost victime ale violenței domestice	13
1.8.3. Prime pentru companiile care angajează victime ale violenței domestice	14
1.9. DREPTURILE FEMEII FUNCȚIONAR PUBLIC	14
1.10. DREPTURI ECONOMICE	15
1.10.1. Ajutor financiar specific acordat femeilor care sunt victime ale violenței domestice și care întâmpină dificultăți deosebite în obținerea unui loc de muncă	15
1.10.2. Venit activ de inserție	15
1.10.3. Avansuri pentru neplata pensiilor alimentare	16
1.10.4. Venitul minim de subzistență	16
1.10.5. Prioritate de acces la locuințele protejate și la căminele de stat pentru persoane vârstnice	17
1.11. DREPTUL LA ȘCOLARIZARE IMEDIATĂ	17
1.12. BURSE ȘI AJUTOARE DE STUDIU	17
1.13. PARTICULARITĂȚILE DEMERSULUI DE ÎNSCRIERE ÎN REGISTRUL DE EVIDENȚĂ A PER SOANELOR, DIN MOTIVE DE SIGURANȚĂ	18
1.14. DREPTUL LA SCHIMBAREA NUMELUI DE FAMILIE SAU A IDENTITĂȚII	18
2. DREPTURILE FEMEILOR STRĂINE VICTIME ALE VIOLENȚEI DOMESTICE	19
2.1. SITUAȚIA REFERITOARE LA DREPTUL DE REZIDENȚĂ ÎN SPANIA A FEMEILOR STRĂINE VIC- TIME ALE VIOLENȚEI DOMESTICE	20
2.1.1. Femeile străine care sunt rude ale unui cetățean al unui stat membru al Uniunii Europene sau al unui stat care face parte din Acordul privind Spațiul Economic European	20
2.1.2. Femeile străine necomunitare: pot fi titularile unuia din cele două tipuri de permise de rezidență și muncă specifice, care se acordă pe motiv de violență domestică, și anume:	20
2.1.3. Permisul de rezidență temporară și de muncă în regim de angajat al femeii străine se va preschimba la expirare în cazul în care se reziliază contractul de muncă sau se suspendă raporturile de muncă, ca urmare a faptului că aceasta este o victimă a violenței domestice	21

2.2. PROTECȚIA FEMEILOR STRĂINE AFLATE ÎNTR-O SITUAȚIE DE ILEGALITATE ȘI CARE SUNT VICTIME ALE VIOLENȚEI DOMESTICE	21
2.3. DREPTUL LA PROTECȚIE INTERNAȚIONALĂ	22
3. DREPTURILE FEMEILOR SPANIOLE VICTIME ALE VIOLENȚEI DOMESTICE AFLATE ÎN AFARA TERITORIULUI NAȚIONAL SPANIOL	23
4. DREPTURILE VICTIMEI UNEI INFRAȚIUNI CARE LE REVIN ȘI VICTIMELOR VIOLENȚEI DOMESTICE	24
4.1. DREPTURILE VICTIMEI UNEI INFRAȚIUNI	25
4.2. DREPTUL DE A DEPUNE PLÂNGERE	26
4.3. DREPTUL DE A SOLICITA UN ORDIN DE PROTECȚIE	26
4.4. DREPTUL DE A SOLICITA UN ORDIN EUROPEAN DE PROTECȚIE	27
4.5. DREPTUL DE A FI PARTE ÎN PROCESUL PENAL: INFORMAȚII PRIVIND DREPTURILE ȘI OBLIGAȚIILE	27
4.6. DREPTUL LA RESTITUIREA OBIECTELOR, LA REPARAREA DAUNEI ȘI LA DESPĂGUBIRI PENTRU PREJUDICIUL CAUZAT	28
4.7. DREPTUL DE A FI INFORMAT CU PRIVIRE LA ACȚIUNILE JUDICIARE	28
4.8. DREPTUL LA PROTECȚIA DEMNITĂȚII ȘI VIEȚII PRIVATE A VICTIMEI ÎN CADRUL PROCESELOR REFERITOARE LA VIOLENȚA DOMESTICĂ	29
4.9. AJUTOARE ACORDATE VICTIMELOR INFRAȚIUNII DE VIOLENȚĂ DOMESTICĂ	30

DREPTURILE SPECIFICE ALE VICTIMELOR VIOLENȚEI DOMESTICE 1

Legea Organică 1/2004, din 28 decembrie, privind Măsurile de Protecție Integrală împotriva violenței domestice (Monitorul Oficial al Statului Nr. 313 din 29 decembrie 2004) acordă și garantează femeilor care sunt sau au fost victime ale violenței domestice o serie de drepturi, pentru ca acestea să poată pune capăt relației violente și să își poată relua viața.

Aceste drepturi sunt universale, în sensul că le sunt garantate tuturor femeilor care suferă sau au suferit vreun act de violență domestică, indiferent de originea, religia sau de altă condiție sau circumstanță personală sau socială.

1.1. Cine este victima violenței domestice?

(Art. 1 din Legea Organică 1/2004 din 28 decembrie privind Măsurile de Protecție Integrală împotriva violenței domestice)

În conformitate cu prevederile Legii Organice 1/2004, este o victimă a violenței domestice femeia care suferă orice act de violență fizică și psihologică, inclusiv agresiuni împotriva libertății sexuale, amenințări, constrângeri sau privarea arbitrară de libertate, exercitate asupra sa de către persoana care este sau a fost soțul său sau de către persoana de care este sau a fost legată prin relații similare de afecțiune, chiar dacă nu trăiesc împreună.

Acest tip de violență împotriva femeilor este o încălcare a drepturilor omului și expresia cea mai gravă a discriminării, a inegalității relațiilor de putere dintre bărbați și femei.

În plus, Legea Organică 1/2004 cuprinde în conceptul de victimă inclusiv copiii minori sau cei aflați sub tutela sau în grija femeilor care sunt victime ale violenței domestice și le acordă acestora o serie de drepturi prevăzute în articolele 5, 7, 14, 19.5, 61.2, 63, 65, 66 și în Dispoziția adițională a 17-a.

Violența domestică cuprinde inclusiv (în conformitate cu modificările aduse de Legea Organică 8/2021, din 4 iunie, privind protecția integrală a copiilor și adolescenților împotriva violenței) violența exercitată, cu scopul de a aduce vătămări sau prejudicii femeilor, asupra membrilor familiei sau rudelor apropiate sub vârsta majoratului de către persoana care este sau a fost soțul său sau de către persoana de care este sau a fost legată prin relații similare de afecțiune, chiar dacă nu trăiesc împreună.

1.2. Cum se dovedește existența situației de violență domestică?

(Art. 23, 26 și 27.3 din Legea Organică 1/2004 din 28 decembrie privind Măsurile de Protecție Integrală împotriva violenței domestice)

În general, situația de violență domestică în urma căreia se recunosc anumite drepturi se dovedește prin sentința de condamnare pentru o infracțiune de violență domestică, prin ordin de protecție sau prin orice altă hotărâre prin care se dictează o măsură de protecție în favoarea victimei sau prin raportul Ministerului Public care trebuie să cuprindă indiciile conform cărora reclamanta este o victimă a violenței domestice.

Situația de violență domestică se poate dovedi și prin rapoartele emise de serviciile sociale, serviciile specializate sau de adăposturile pentru victimele violenței domestice ale administrației publice competente sau prin orice alt document, cu condiția ca acesta să fie prevăzut în standardele cu caracter sectorial care reglementează accesul la toate drepturile și căile de atac.

Pentru dovedirea situației de violență domestică, în temeiul art. 23 din Legea Organică 1/2004, în cadrul Conferința Sectorial de Igualdad (Conferința Sectorială privind Egalitatea) din data de 3 aprilie 2019 a fost aprobată o listă cu denumirea serviciilor sociale, serviciilor specializate, adăposturilor pentru victimele violenței domestice care au capacitatea de a dovedi statutul de victimă a violenței domestice ca model comun de dovadă pe care îl pot folosi, în mod omogen, diferitele administrații economice, pentru dovedirea din punct de vedere administrativ a statutului de victimă a violenței domestice. Conferința Sectorial de Igualdad (Conferința Sectorială privind Egalitatea) din data de 11 noiembrie 2021 a adoptat un Acord prin intermediul căruia se aprobă procedurile de bază ce permit implementarea sistemelor de dovedire a situațiilor de violență domestică și a actualizat modelul de Raport și a realizat o actualizare a organismelor care emit în cadrul fiecărei Comunități Autonome dovezile de natură administrativă. Această dovadă permite accesul victimelor violenței domestice la drepturile reglementate în Capitolul II „Drepturi de muncă și prestații de asigurări sociale” din Legea Organică 1/2004 și la toate drepturile, căile de apel și serviciile recunoscute prin reglementările de stat care le sunt aplicabile, ale căror prevederi normative de natură sectorială prevăd și reglementează accesul la fiecare dintre acestea, inclusiv, printre cerințele impuse, dovedirea situației de violență domestică prin intermediul informării serviciilor sociale, a serviciilor specializate sau a adăposturilor pentru victimele violenței domestice din cadrul Administrației Publice competente.

Informațiile referitoare la modelul de atestare sunt disponibile pe pagina web a Delegación del Gobierno contra la Violencia de Género: <https://violenciagenero.igualdad.gob.es/informacionUtil/acreditacion/home.htm>

1.3. Dreptul la informare

(Art. 18 din Legea Organică 1/2004 din 28 decembrie privind Măsurile de Protecție Integrală împotriva violenței domestice)

Dreptul de a primi informații este garantat prin următoarele mijloace:

1.3.1. Serviciul 016 de informare și consultanță juridică

- Serviciu gratuit și confidențial care oferă informații, consultanță juridică și asistență psihosocială imediată pentru toate tipurile de violență împotriva femeilor incluse în Convenția de la Istanbul, fiind inclusă și violența domestică prevăzută de Legea Organică 1/2004 din 28 decembrie.
- - Serviciul poate fi accesat prin trei canale:
  - Printr-un număr de telefon scurt: 016.
  - Prin e-mail: 016-online@igualdad.gob.es.
- Prin WhatsApp: numărul 600 000 016 este exclusiv destinat pentru WhatsApp deoarece nu permite preluarea de apeluri telefonice.
- Serviciul de informare și asistență psihologică imediată este disponibil 24 de ore pe zi, 365 de zile pe an; serviciul de consultanță juridică este disponibil de luni până duminică, între orele 8:00 și 22:00.
- Persoanele cu handicap auditiv și/sau de vorbire pot apela acest serviciu prin diferite mijloace: la numărul de telefon 900 116 016; accesând serviciul Servicio Telesor disponibil pe pagina web a Telesor, caz în care este necesară conexiunea la Internet <https://www.telesor.es>; cu ajutorul unui telefon mobil sau a unui dispozitiv PDA care permite instalarea unei aplicații gratuite sau accesând serviciul de interpretare video SVIsual de pe pagina <http://www.svisual.org>; WhatsApp: 600 000 016; E-mail: 016-online@igualdad.gob.es
- Serviciul este disponibil persoanelor străine, oferind asistență în următoarele limbi, pe lângă limba spaniolă și limbile cu statut co-oficial:
  - Asistență telefonică, 24 de ore pe zi, 7 zile pe săptămână, în 53 de limbi: spaniolă, catalană, limba galiciană, limba bască, limba valenciană, engleză, franceză, germană, portugheză, chineză mandarină, rusă, arabă, română, bulgară, afgană, albaneză, armeană, limba bambara, berberă, bosniacă, limba portugheză braziliană, limba cantoneză, cehă, limba coreeană, daneză, slovenă, slovacă, limba farsi, finlandeză, georgiană, greacă, hindi, olandeză, maghiară, italiană, japoneză, lituaniană, limba mandinka, norvegiană, persană, poloneză, limba pular, sârbo-croată, limba siriacă, limba soninke, suedeză, thailandeză, taiwaneză, ucraineană, urdu, limba wolof.
  - E-mail și WhatsApp, 24 de ore pe zi, 7 zile pe săptămână în limbile: spaniolă, catalană, limba bască, limba galiciană, limba valenciană, engleză, franceză, germană, portugheză, chineză, mandarină, rusă, arabă, română, bulgară, italiană.
- Redirecționarea apelurilor în următoarele cazuri:
  - Când este vorba despre apelurile referitoare la situații de urgență, acestea se vor redirecționa la numărul 112.
  - Când este vorba despre apeluri pentru solicitarea unor informații generale despre probleme referitoare la egalitatea femeilor, acestea se vor redirecționa la Instituto de las Mujeres (Institutul Femeii).
  - Când este vorba despre apeluri pentru solicitarea unor informații specifice referitoare la o anumită Comunitate Autonomă, acestea se vor redirecționa la numărul de telefon corespunzător respectivei Comunități Autonome.
  - Apelurile realizate de minori vor fi redirecționate la Telefonul ANAR de Asistență pentru Copii și Adolescenți.

1.3.2. Pagină web cu resurse de sprijin și prevenire pentru cazurile de violență domestică

Este disponibilă pe pagina Web a Ministerului Egalității, la Secțiunea Delegación del Gobierno contra la Violencia de Género: <https://violenciagenero.igualdad.gob.es/informacionUtil/recursos/home.htm>

Permite localizarea pe hărți active a diferitelor resurse (poliție, tribunal, servicii de informare, de asistență, consultanță etc.), pe care administrațiile publice și entitățile sociale le-au pus la dispoziția cetățenilor și victimelor violenței domestice

1.4. Dreptul la asistență socială integrală

(Art. 19 din Legea Organică 1/2004, din 28 decembrie privind Măsurile de Protecție Integrală împotriva violenței domestice; art. 156 din Codul Civil în redactarea Legii 8/2021, din 2 iunie, prin care se modifică legislația civilă și procesuală pentru acordarea de asistență persoanelor cu handicap în exercitarea capacității lor juridice)

Victimele violenței domestice au dreptul la asistență socială integrală care include servicii sociale de asistență, de urgență, de sprijin și protecție și de recuperare integrală, care trebuie să răspundă principiilor de asistență permanentă, acțiune urgentă, specializare a serviciilor și multidisciplinaritate profesională. Scopul acestor servicii este să acopere nevoile generate de situația de violență, să restabilească situația în care se afla victima înainte de situația de violență sau, cel puțin, să atenueze efectele acesteia.

Prin intermediul acestor servicii femeile pot:

- Să primească consultanță cu privire la acțiunile pe care le pot întreprinde și la drepturile lor.
- Să fie informate cu privire la serviciile la care pot apela pentru a obține asistență materială, medicală, psihologică și socială.
- Să aibă acces la diferite resurse de adăpost (urgență, găzduire temporară, centre de ocrotire etc.) care să le garanteze siguranța și să le acopere nevoile de bază.
- Să își redobândească sănătatea fizică și/sau psihologică.
- Să beneficieze de formare profesională, de inserție sau de reintegrare pe piața muncii și să primească sprijin psihosocial pe toată perioada de recuperare integrală, astfel încât să se evite transformarea lor într-o victimă dublă.

Dreptul la asistență socială integrală li se acordă și minorilor care trăiesc în medii familiale în care există violență domestică. Serviciile sociale trebuie să dispună de un număr suficient de locuri pentru minori și să aibă personal specializat în îngrijirea acestora, astfel încât să se poată preveni și evita în mod eficient situațiile care pot dăuna sănătății lor psihice și fizice.

Pentru îngrijirea și consilierea psihologică a copiilor minori, în cazul în care a fost pronunțată o sentință de condamnare și atâta timp cât nu se stinge răspunderea penală sau nu se inițiază o procedură penală împotriva unuia dintre soți pentru amenințarea vieții, integrității fizice, libertății, integrității morale sau libertății și integrității sexuale a copiilor minori comuni, sau pentru amenințarea celuilalt părinte, va fi suficient consimțământul acestuia pentru acordarea de îngrijiri și pentru consilierea psihologică a copiilor minori, acesta trebuind să fie informat în mod corespunzător. Acest lucru se aplică și în cazul în care, chiar dacă nu a fost înaintată o plângere prealabilă, femeia primește asistență într-un centru de servicii specializate pe violența domestică, cu condiția ca respectivul centru de servicii să emită un raport care să ateste această situație. În cazul în care asistența trebuie acordată copiilor cu vârsta peste șaisprezece ani, va fi necesar consimțământul expres al acestora.

Organizarea serviciilor pentru punerea în aplicare a acestui drept le revine Comunităților Autonome și orașelor Ceuta și Melilla, precum și corporațiilor locale.

În acest sens, Protocolul de colaborare între Comunitățile Autonome în scopul coordonării rețelelor centrelor de adăpost pentru femeile care sunt victime ale violenței domestice și a copiilor acestora (2014) favorizează mobilitatea femeilor care sunt victime ale violenței domestice și a copiilor acestora între diferitele centre de adăpost ale Comunităților Autonome, fie

din motive de siguranță a femeii sau a minorilor aflați în grija acesteia, fie pentru încurajarea recuperării sociale a acestora.

1.5. Dreptul la asistență juridică gratuită, imediată și specializată

(Art. 20 din Legea Organică 1/2004, din 28 decembrie, privind Măsurile de Protecție Integrală împotriva violenței domestice; Legea 1/1996 din 10 ianuarie privind Asistența juridică gratuită; Decretul Regal 141/2021 din 9 martie prin care se aprobă Regulamentul privind asistența juridică gratuită)

Femeile care sunt victime ale violenței domestice au dreptul la asistență juridică gratuită, indiferent dacă dispun sau nu de mijloace economice pentru a intenta un proces, care li se vor oferi imediat în cazul proceselor și procedurilor administrative cauzate direct sau indirect de violența la care au fost supuse.

Acest drept le revine și succesorilor, în cazul decesului victimei, cu condiția ca aceștia să nu fi luat parte la agresiune.

În scopul acordării dreptului la asistență juridică gratuită, condiția de victimă se va dobândi în momentul prezentării plângerii sau reclamației sau în momentul inițierii procedurii penale și se va menține atâta timp cât va fi în vigoare procedura penală sau până la pronunțarea sentinței de condamnare, după finalizarea procedurii. Dreptul la asistență juridică gratuită se va pierde în cazul pronunțării unei sentințe de achitare definitive sau în cazul clasării procesului penal, fără obligația de plată a costului prestațiilor gratuite de care s-a bucurat victima până în acel moment.

În cazul în care se inițiază mai multe proceduri ca urmare a condiției de victimă a violenței domestice, victima este asistată de același avocat, cu condiția ca astfel să i se garanteze în mod corespunzător dreptul la apărare.

Avocatul desemnat pentru apărarea victimei va avea dreptul legal de a o reprezenta pe aceasta în cadrul procedurilor până la numirea reprezentantului legal, atâta timp cât victima nu s-a prezentat ca acuzator privat. Până la respectiva numire avocatul va trebui să indice domiciliul pentru notificări și pentru trimiterea documentelor.

Victimele violenței domestice se vor putea înfățișa în calitate de acuzator privat în orice moment al procedurii, fără ca acest lucru să permită reluarea sau repetarea procedurilor deja realizate înainte de înfățișare și nu va presupune nici reducerea dreptului la apărare al pârâtului.

Barourile vor dispune de un serviciu de permanență specializat în oferirea de servicii de consiliere prealabilă și de asistență juridică pentru victimele violenței domestice.

Dreptul la asistență juridică gratuită cuprinde, printre altele, următoarele servicii:

- Consultanță și orientare gratuite înainte de proces, în special în momentul imediat anterior înaintării plângerii.
- Apărare și reprezentare gratuite de către un avocat și un procuror în toate procesele judiciare și procedurile administrative.
- Publicarea gratuită pe durata procesului a anunțurilor și citațiilor în ziarele oficiale.
- Scutirea de plata cheltuielilor de judecată precum și de constituirea garanțiilor necesare pentru înaintarea căilor de atac.
- Asistență specializată gratuită oferită pe durata procesului de către personalul tehnic subscris instanțelor de judecată sau, în lipsa acestuia, de către funcționarii publici, organismele sau serviciile tehnice de pe lângă Administrațiile publice.
- Obținerea gratuității sau reducerea cu 80% a onorariilor corespunzătoare documentelor notariale.

1.6. Dreptul la muncă

(Art. 21 din Legea Organică 1/2004 din 28 decembrie privind Măsurile de Protecție Integrală împotriva violenței domestice)

Recunoașterea dreptului la muncă al femeilor care sunt victime ale violenței domestice are scopul de a evita ca acestea să abandoneze piața muncii din cauza violenței suferite. În acest sens, li se recunosc drepturile care le permit să își desfășoare activitatea profesională pe perioada existenței situației de violență domestică, li se garantează siguranța în cazul în care sunt nevoite să își abandoneze locul de muncă, fie temporar, cât și definitiv și se urmărește integrarea lor pe piața muncii, în cazul în care nu lucrează.

1.6.1. Drepturile lucrătoarelor salariate ¹

(Art. 37.8, 40.4, 45.1.n), 48.10, 49.1.m), 52.d), 53.4, 55.5 din textul modificat al Legii Statutului angajaților, aprobat prin Decretul Regal Legislativ 2/2015, din 23 octombrie; Legea 10/2021, din 9 iulie privind lucrul la distanță)

- Dreptul la reducerea zilei de lucru cu reducerea proporțională a salariului sau dreptul la reorganizarea programului de lucru, prin adaptarea orarului, prin aplicarea unui orar flexibil sau prin alte mijloace de organizare a programului de lucru care se aplică în companie, astfel încât femeia care este victima violenței domestice să poată beneficia de protecție sau de dreptul său de a primi asistență socială integrală. Aceste drepturi vor putea fi exercitate în condițiile prevăzute pentru aceste cazuri concrete în contractele colective sau în acordurile dintre companie și reprezentanții legali ai lucrătoarelor salariate sau în conformitate cu acordul dintre companie și lucrătoarele salariate în cauză.
- Dreptul la mobilitate geografică: femeile care sunt obligate să își abandoneze locul de muncă din localitatea în care își desfășurau activitatea profesională pentru a putea beneficia de protecție sau de dreptul la asistență socială integrală, vor avea dreptul preferențial de a ocupa alt post de lucru, din același grup profesional sau dintr-o categorie echivalentă, care este vacant în cadrul companiei, în oricare dintre centrele sale de lucru. Compania îi va păstra locul de muncă în primele 6 luni.
- Dreptul la suspendarea contractului de muncă ca urmare a deciziei lucrătoarei salariate care se vede obligată să își abandoneze locul de muncă, din cauza faptului că este o victimă a violenței domestice, cu posibilitatea de a i se păstra locul de muncă.
- Dreptul la încetarea contractului de muncă ca urmare a deciziei lucrătoarei salariate care se vede obligată să își abandoneze definitiv locul din cauza faptului că este o victimă a violenței domestice.
- Dreptul de a-și desfășura activitatea total sau parțial de la distanță sau de a nu mai lucra, dacă acesta ar fi sistemul stabilit, în cazul în care, în ambele situații, modalitatea de prestare a serviciilor este compatibilă cu postul și cu funcțiile desfășurate de respectiva persoană. Aceste drepturi vor putea fi exercitate în condițiile prevăzute pentru aceste cazuri concrete în contractele colective sau în acordurile dintre companie și reprezentanții legali ai lucrătoarelor salariate sau în conformitate cu acordul dintre companie și lucrătoarele salariate în cauză.
- Absențele sau lipsa de punctualitate la locul de muncă cauzate de starea fizică sau psihologică generată de situațiile de violență domestică vor fi motivate dacă situația de violență domestică este confirmată de serviciile sociale de îngrijire sau de serviciile de sănătate, după caz.
- Nulitatea deciziei de reziliere a contractului în cazul lucrătoarelor salariate care sunt victime ale violenței domestice, ca urmare a exercitării drepturilor lor de reducere sau reorganizare a programului lor de muncă, de mobilitate geografică, de schimbare a centrului de lucru sau de suspendare a raportului de muncă conform termenilor și condițiilor prevăzute în Statutul muncitorilor.
- Nulitatea deciziei de concediere pe motive disciplinare în cazul lucrătoarelor salariate care sunt victime ale violenței

¹ Les Conventions Collectives et les Accords d'entreprise peuvent prévoir des améliorations de ces droits.

domestice, ca urmare a exercitării drepturilor lor de reducere sau reorganizare a programului lor de muncă, de mobilitate geografică, de schimbare a centrului de lucru sau de suspendare a raportului de muncă conform termenilor și condițiilor prevăzute în Statutul muncitorilor.

1.6.2. Drepturile lucrătoarelor independente, dependente din punct de vedere economic

(Legea 20/2007, din 20 iulie, care reglementează Statutul Lucrătorilor independenți)

- Dreptul de adaptare a programului de lucru.
- Dreptul de încetare a relației contractuale.
- Situația de violență domestică se consideră un motiv justificat pentru întreruperea activității lucrătoarelor independente.
- Beneficii referitoare la contribuția la Asigurările Sociale pentru victimele violenței domestice care sunt înregistrate inițial sau care nu au fost înregistrate în cei 2 ani imediat anteriori, de la data efectivă a înregistrării în Regimul Special al Asigurărilor Sociale al Lucrătorilor independenți sau autonomi și pentru victimele violenței domestice care se încadrează în categoria lucrătorilor independenți, inclusă în Sistemul Special pentru lucrătorii independenți din domeniul agricol.

1.7. Drepturi în materie de Asigurări Sociale

1.7.1. Drepturi în materie de contribuție la Asigurările Sociale

- Perioada de suspendare a contractului de muncă cu păstrarea postului de lucru prevăzut pentru lucrătoarele salariale se va considera ca perioadă de cotizare efectivă în scopul acordării prestațiilor sociale corespunzătoare de către Asigurările Sociale pentru pensionare, invaliditate permanentă, deces și supraviețuire, maternitate, șomaj și îngrijirea minorilor bolnavi de cancer sau de alte boli grave.

(Art. 165.5 din textul modificat al Legii Generale a Asigurărilor Sociale, aprobat prin Decretul Legal Legislativ 8/2015, din 30 octombrie; Dispoziția adițională unică din Decretul Regal 1335/2005, din 11 de noiembrie, prin care se reglementează prestațiile familiale primite de la Asigurările Sociale)

- Suspendarea obligației de a contribui la Asigurările Sociale pentru o perioadă de șase luni în cazul lucrătoarelor independente sau autonome care își încetează activitatea pentru a beneficia de dreptul la protecție sau de dreptul la asistență socială integrală.

(Art. 21.5 din Legea Organică 1/2004 din 28 decembrie privind Măsurile de Protecție Integrală împotriva violenței domestice; art. 329 din textul modificat al Legii Generale a Asigurărilor Sociale, aprobat prin Decretul Regal Legislativ 8/2015, din 30 octombrie)

- Semnarea unei convenții speciale între Asigurările Sociale și lucrătoarele care sunt victime ale violenței domestice și care și-au redus programul de lucru cu reducerea proporțională a salariului.

(Ordinul TAS/2865/2003, din 13 octombrie, prin care se reglementează convenția specială în cadrul sistemului Asigurărilor Sociale)

1.7.2. Drepturi în materie de prestații primite de la Asigurările Sociale

- În scopul acordării indemnizațiilor de maternitate și paternitate, perioadele de cotizare considerate ca perioade de cotizare efectivă în cazul lucrătoarelor salariale și a lucrătoarelor independente care sunt victime ale violenței domestice, sunt considerate ca fiind situații asimilate celei de înregistrare.

(Decretul Regal 295/2009, din 6 martie, prin care se reglementează ajutoarele economice primite de la sistemul Asigurărilor Sociale pentru maternitate, paternitate, risc în timpul sarcinii și risc pe perioada alăptării naturale)

- Dreptul la pensionare anticipată din motive neimputabile lucrătoarelor, care se acordă femeilor care își încetează contractul de muncă din cauza faptului că sunt victime ale violenței domestice și care întrunesc cerințele necesare.

(Art. 207 din textul modificat al Legii Generale a Asigurărilor Sociale, aprobat prin Decretul Regal Legislativ 8/2015, din 30 octombrie)

- Dreptul la pensia de văduvie, în caz de separare, divorț sau nulitate matrimonială, care se acordă femeilor victime ale violenței domestice care pot dovedi că îndeplinesc cerințele prevăzute, chiar dacă nu au dreptul la pensia compensatorie corespunzătoare.

(Art. 220 din textul modificat al Legii Generale a Asigurărilor Sociale, aprobat prin Decretul Regal Legislativ 8/2015, din 30 octombrie)

- Decăderea din dreptul de a beneficia de pensia de văduvie a persoanei condamnate printr-o sentință definitivă pentru comiterea unei infracțiuni de omor cu premeditare în oricare din formele sale sau pentru leziunile produse, atunci când victima este soțul /soția sau fostul soț/ fosta soție sau partenerul sau fostul partener.

(Dispoziția Adițională întâi din Legea Organică 1/2004 din 28 decembrie privind Măsurile de Protecție Integrală împotriva violenței domestice; art. 231 din textul modificat al Legii Generale a Asigurărilor Sociale, aprobat prin Decretul Regal Legislativ 8/2015, din 30 octombrie)

- Decăderea din dreptul de a beneficia de suplimentul de pensie contributivă în scopul reducerii diferenței dintre bărbați și femei, în cazul tatălui care a fost condamnat pentru acte de violență împotriva femeii, în termenii definiți de lege sau de instrumentele internaționale ratificate de Spania, exercitate asupra mamei și în cazul tatălui care a fost condamnat pentru acte de violență împotriva copiilor.

Totodată, nu i se recunoaște dreptul la suplimentul financiar tatălui care a fost privat de exercitarea autorității părintești printr-o sentință bazată pe neîndeplinirea drepturilor inerente acestei calități sau care a fost pronunțată într-o cauză penală sau matrimonială.

(Decretul-lege Regal 3/2021, din 2 februarie, prin care se adoptă măsurile de reducere a diferențelor dintre bărbați și femei și alte aspecte din domeniul Asigurărilor Sociale și din domeniul economic)

- Drepturi referitoare la pensia de urmaș pentru copiii orfani:
  - **Pensia de urmaș pentru copiii orfani:** au dreptul la această pensie copiii femeii decedate, indiferent de natura filiației, cu condiția ca în momentul decesului aceștia să aibă sub douăzeci și unu de ani sau să se afle în situație de incapacitate profesională sau să aibă sub douăzeci și cinci de ani și să nu lucreze ca lucrători salariați sau ca lucrători independenți sau în cazul în care, chiar dacă îndeplinesc aceste condiții, veniturile anuale pe care le obțin sunt inferioare cuantumului anual în vigoare corespunzător salariului minim pe economie, iar femeia a fost înregistrată sau s-a aflat într-o situație asimilată înregistrării sau nu a fost înregistrată la Asigurările Sociale. Copiii vor avea dreptul la creșterea prevăzută pentru cazul în care sunt orfani de ambii părinți, care atinge 70 la sută din baza de reglementare în cazul în care venitul unității familiale nu depășește 75 la sută din salariul minim pe economie în vigoare în fiecare moment.
  - **Prestația de orfan:** au dreptul la aceasta copiii femeii decedate ca urmare a unui act de violență asupra acesteia, în termenii definiți de lege sau de instrumentele internaționale ratificate de Spania, cu condiția să se afle în situația de a fi orfani de ambii părinți și să nu îndeplinească cerințele necesare pentru a beneficia de pensia de urmaș pentru copiii orfani. Vor beneficia de prestația de orfan copiii care la data decesului au sub douăzeci și cinci de ani și nu lucrează ca lucrători salariați sau ca lucrători independenți sau în cazul în care, chiar dacă îndeplinesc aceste condiții, veniturile anuale pe care le obțin sunt inferioare cuantumului anual în vigoare corespunzător salariului minim pe economie. Cuantumul prestației de orfan va fi de 70 la sută din baza de reglementare, cu condiția ca venitul unității familiale să

nu depășească 75 la sută din salariul minim pe economie în vigoare în fiecare moment.

(Art. 233 din textul modificat al Legii Generale a Asigurărilor Sociale, aprobat prin Decretul Regal Legislativ 8/2015, din 30 octombrie; Legea 3/2019, din 1 martie, privind îmbunătățirea situației de orfan a copiilor femeilor care sunt victime ale violenței domestice și a altor forme de violență împotriva femeii)

- Pentru a avea dreptul la prestația de șomaj, pe lângă îndeplinirea cerințelor prevăzute, se consideră că lucrătoarea salariată se află în situație legală de șomaj atunci când contractul său încetează sau când se suspendă în mod voluntar, ca urmare a faptului că este victimă a violenței domestice.

(Art. 21.2 din Legea Organică 1/2004 din 28 decembrie privind Măsurile de Protecție Integrală împotriva violenței domestice; art. 267 din textul modificat al Legii Generale a Asigurărilor Sociale, aprobat prin Decretul Regal Legislativ 8/2015, din 30 octombrie)

- Pentru a avea dreptul la protecție ca urmare a încetării activității, pe lângă îndeplinirea cerințelor prevăzute, se consideră că lucrătoarea independentă se află în situație legală de încetare a activității în momentul în care încetează să își exercite activitatea, cu caracter temporar sau definitiv, ca urmare a faptului că este victimă a violenței domestice.

(Art. 331 și 332 din textul modificat al Legii Generale a Asigurărilor Sociale, aprobat prin Decretul Regal Legislativ 8/2015, din 30 octombrie)

- Pentru a avea dreptul la protecție ca urmare a încetării activității, pe lângă îndeplinirea cerințelor prevăzute, se consideră că lucrătoarea asociată la o cooperativă de muncă se află în situație legală de încetare a activității în momentul în care încetează prestația de muncă, cu caracter temporar sau definitiv, ca urmare a faptului că este victimă a violenței domestice.

(Art. 334 din textul modificat al Legii Generale a Asigurărilor Sociale, aprobat prin Decretul Regal Legislativ 8/2015, din 30 octombrie)

1.8. Drepturi privind angajarea și încadrarea în muncă

1.8.1. Programul specific de angajare

(Art. 22 din Legea Organică 1/2004, din 28 decembrie, privind Măsurile de Protecție Integrală împotriva violenței domestice; Decretul Regal 1917/2008, din 21 noiembrie prin care se aprobă programul de inserție socială și în muncă pentru femeile care sunt victime ale violenței domestice)

Programul de inserție socială și în muncă pentru femeile care sunt victime ale violenței domestice, înregistrate ca fiind în căutarea unui loc de muncă la Serviciile de Stat pentru ocuparea Forței de Muncă, include următoarele măsuri:

- Itinerariul inserției sociale și în muncă, individualizat și realizat de către personalul specializat
- Program de formare specific pentru favorizarea inserției sociale și în muncă în regim de lucrător salariat.
- Prime pentru a favoriza începerea unei noi activități ca lucrător independent.
- Prime pentru companiile care angajează victime ale violenței domestice.
- Prime pentru a facilita mobilitatea geografică.
- Prime pentru a compensa diferențele salariale.
- Acorduri cu companiile pentru a înlesni angajarea femeilor care sunt victime ale violenței domestice și mobilitatea lor geografică.

1.8.2. Contract temporar pentru înlocuirea lucrătoarelor care au fost victime ale violenței domestice

(Art. 21.3 din Legea Organică 1/2004, din 28 decembrie, privind Măsurile de Protecție Integrală împotriva violenței domestice)

Comaniile care încheie contracte temporare pentru înlocuirea lucrătoarelor care sunt victime ale violenței domestice care și-au întrerupt contractul de muncă sau și-au exercitat dreptul la mobilitate geografică sau la schimbarea centrului de muncă, au dreptul la o bonificație din cota pe care compania trebuie să o plătească la Asigurările Sociale.

1.8.3. Prime pentru companiile care angajează victime ale violenței domestice

(Legea 43/2006, din 29 decembrie, privind creșterea economică și stimularea ocupării forței de muncă; Dispoziția finală întâi din Decretul Regal 1917/2008, din 21 noiembrie)

Comaniile care angajează femei care sunt victime ale violenței domestice au dreptul la bonificații din cota pe care compania trebuie să o plătească la Asigurările Sociale, care diferă în funcție de durata nedeterminată sau temporară a contractului încheiat.

1.9. Drepturile femeii funcționar public

(Art. de la 24 la 26 din Legea Organică 1/2004, din 28 decembrie, privind Măsurile de Protecție Integrală împotriva violenței domestice; Decretul Regal Legislativ 5/2015, din 30 noiembrie prin care se aprobă textul modificat al Legii Statutului de bază al funcționarilor publici)

Femeile funcționar public care lucrează în cadrul următoarelor Administrații Publice: Administrația Generală a Statului, Administrațiile Comunităților Autonome ale orașelor Ceuta și Melilla, Administrațiile entităților locale, organisme publice, agenții și alte entități de drept public cu personalitate juridică proprie, care aparțin sau se află în subordinea oricăror Administrații Publice și Universități Publice, au următoarele drepturi:

- Concediu pe motiv de violență domestică împotriva femeii funcționar public: absențele totale sau parțiale ale femeilor funcționar public care sunt victime ale violenței domestice vor fi considerate motivate pe perioada și în condițiile stabilite de serviciile sociale de asistență sau de sănătate, după caz.
- Femeile funcționar public, care sunt victime ale violenței domestice, pentru a beneficia de dreptul la protecție sau de dreptul la asistență socială integrală vor avea dreptul la reducerea zilei de lucru cu reducerea proporțională a retribuției sau la reorganizarea programului de lucru, prin adaptarea orarului, prin aplicarea unui orar flexibil sau prin alte mijloace de organizare a programului de lucru care sunt aplicabile, în termenii stabiliți de Administrația Publică competentă în fiecare caz.
- Dreptul la mobilitate din motive de violență domestică: femeile care sunt victime ale violenței domestice și care sunt obligate să își abandoneze locul de muncă din localitatea în care își desfășurau activitatea profesională pentru a putea beneficia de protecție sau de dreptul la asistență socială integrală, vor avea dreptul de a se transfera pe alt post de lucru, din același grup, scală sau categorie profesională, care să aibă caracteristici similare, fără a fi necesar să existe un post vacant care să trebuiască să fie ocupat.

Procedura de mobilitate este reglementată prin Hotărârea din 25 noiembrie 2015 a Secretariatului de Stat al Administrațiilor Publice, prin care se stabilește procedura de mobilitate pentru femeile care au fost victime ale violenței domestice și care sunt angajate în sectorul public, în cadrul Administrației Generale a Statului, precum și în cadrul Organismelor, agențiilor și al altor entități publice care aparțin sau se află în subordinea acestuia.

Prin Hotărârea din 16 noiembrie 2018 a Secretariatului de Stat al funcționarilor publici se publică Acordul Conferinței sectoriale pentru Administrație Publică prin care se aprobă Acordul care favorizează mobilitatea inter-administrativă a lucrătoarelor salariate din sectorul public, care au fost victime ale violenței domestice.

- Concediu de absență din motive de violență domestică: femeile funcționar public care sunt victime ale violenței domestice, pentru a beneficia de dreptul la protecție sau de dreptul la asistență socială integrală vor avea dreptul să solicite un concediu de absență fără a fi necesară o perioadă minimă de vechime în muncă anterioară și fără a li se cere un termen limită pentru acest concediu.

Drepturile altor categorii de personal sunt stabilite în legislațiilor lor specifice, după caz, printre altele, drepturile personalului didactic, al personalului din sectorul serviciilor de sănătate sau al personalului din cadrul Administrației Judiciare.

1.10. Drepturi economice

1.10.1. Ajutor financiar specific acordat femeilor care sunt victime ale violenței domestice și care întâmpină dificultăți deosebite în obținerea unui loc de muncă

(Art. 27 din Legea Organică 1/2004, din 28 decembrie, privind Măsurile de Protecție Integrală împotriva violenței domestice și Decretul Regal 1452/2005, din 2 decembrie. Norma referitoare la procedura de soluționare este cea aprobată în acest sens de comunitatea sau orașul autonom în care se solicită ajutorul)

Este un ajutor financiar destinat femeilor care sunt victime ale violenței domestice care îndeplinesc următoarele condiții:

- Nu obțin venituri lunare care să depășească 75 la sută din salariul minim pe economie fără a se calcula cota proporțională corespunzătoare a două plăți extraordinare.
- Întâmpină dificultăți deosebite în obținerea unui loc de muncă din cauza vârstei, lipsei unei pregătiri generale, specializării sau circumstanțelor sociale, fapt dovedit printr-un raport emis de Serviciul de stat pentru ocuparea forței de muncă.

Acest ajutor financiar se plătește într-o singură tranșă și cuantumul acestuia se calculează în funcție de numărul de rate lunare corespunzătoare indemnizației de șomaj și depinde de faptul dacă femeia are sau nu rude în întreținere și dacă femeia și/sau rudele aflate în întreținere au un grad de handicap recunoscut.

Acest ajutor este conform cu dispozițiile Legii 35/1995 din 11 decembrie privind ajutoarele și asistența acordate victimelor unor infracțiuni de violență și a celor săvârșite împotriva libertății sexuale, precum și cu orice alt ajutor financiar cu caracter autonom sau local acordat în situațiile de violență domestică.

În schimb, nu este conform cu alte ajutoare care au același scop, nici cu participarea la programul venit activ de inserție.

Acest ajutor nu este considerat în niciun caz un câștig sau un venit calculabil în scopul primirii pensiilor necontributive.

1.10.2. Venit activ de inserție

(Decretul Regal 1369/2006, din 24 noiembrie, prin care se reglementează programul referitor la venitul activ de inserție pentru șomeri cu nevoi economice speciale și dificultăți în găsirea unui loc de muncă)

Este un ajutor financiar acordat persoanelor aflate în șomaj, incluse în programul „Venit activ de inserție”, prin care se desfășoară acțiuni în vederea creșterii oportunităților de inserție pe piața muncii.

Pentru a fi inclusă în programul de venit activ de inserție și pentru a putea beneficia de acest ajutor financiar, femeia care este victimă a violenței domestice va trebui să îndeplinească următoarele cerințe:

- Să dovedească că este o victimă a violenței domestice.
- Să fie înregistrată ca fiind în căutarea unui loc de muncă, dar fără a fi necesar să fi fost înregistrată ca fiind în căutarea unui loc de muncă pentru o perioadă de 12 luni fără întrerupere.
- Să nu locuiască cu agresorul.
- Să aibă sub 65 de ani, fără a fi necesar să aibă 45 de ani sau peste 45 de ani.
- Să nu obțină venituri proprii, de orice natură, care să depășească lunar 75 la sută din salariul minim pe economie în vigoare, fără a se calcula cota proporțională corespunzătoare a două plăți extraordinare.
- Să poată beneficia de un nou program de venit activ de inserție chiar dacă a beneficiat și de alt program pe parcursul celor 365 de zile anterioare datei cererii.

Cuantumul venitului activ de inserție este de 80% din Indicatorul Public al Veniturilor cu Efecte Multiple (IPREM) lunar, în

vigoare în orice moment.

În plus, include un ajutor suplimentar cu plată unică dacă femeia a fost obligată să își schime reședința din cauza situației de violență domestică în ultimele 12 luni anterioare cererii de admitere în program sau în timpul desfășurării acestuia, echivalent cu suma corespunzătoare pentru trei luni de venit activ de inserție.

1.10.3. Avansuri pentru neplata pensiilor alimentare

(Decretul Regal 1618/2007, din 7 decembrie, despre Organizarea și funcționarea fondului de garantare a plății pensiilor alimentare)

Prin Fondul de garantare a plății pensiilor alimentare se garantează plata pensiilor alimentare recunoscute și neplătite, stabilite printr-o convenție aprobată pe cale judecătorească sau printr-o hotărâre judecătorească în procesele de separare, divorț, declarare a nulității căsătoriei, filiație sau acordare de pensie alimentară, prin plata unei sume care va fi considerată un avans.

Beneficiarii avansurilor sunt, în general, copiii persoanelor cărora le revine dreptul la pensia alimentară, recunoscut pe care judiciară și neplătit, care fac parte dintr-o unitate familială ale cărei resurse și venituri economice calculate anual și în toate modalitățile, nu depășesc suma rezultată în urma înmulțirii cuantumului anual al Indicatorului Public al Veniturilor cu Efecte Multiple (IPREM) în vigoare în momentul solicitării avansului cu coeficientul corespunzător numărului de copii minori care fac parte din unitatea familială.

Beneficiarii au dreptul la plata în avans a sumei lunare stabilite pe cale judecătorească ca pensie alimentară, în limita a 100 euro lunar, care poate fi primită pentru o perioadă maximă de optsprezece luni.

În cazul în care persoana care deține custodia asupra minorilor (persoana care solicită și primește avansul) este victimă a violenței domestice, se consideră că există o nevoie urgentă de a se recunoaște avansurile din Fond, drept care se vor îndeplini formalitățile necesare procedurii de urgență care presupune că termenul pentru soluționarea și notificarea cererii va fi de două luni.

1.10.4. Venitul minim de subzistență

(Decretul-lege Regal 20/2020, din 29 mai, prin care se stabilește venitul minim de subzistență)

Femeile care sunt victime ale violenței domestice vor putea beneficia de venitul minim de subzistență cu scopul de a preveni riscul de sărăcie și excludere socială a persoanelor care locuiesc singure sau sunt integrate într-o unitate de conviețuire și nu dispun de resursele economice suficiente pentru a-și acoperi nevoie de bază, în cazul în care îndeplinesc următoarele cerințe, cu toate că:

- Nu vor fi supuse cerinței de vârstă (în general, venitul minim de subzistență se acordă persoanelor cu vârsta de cel puțin 23 de ani), va fi necesar doar să fie majore.
- Nu sunt obligate să fie căsătorite sau să facă parte dintr-un parteneriat civil.
- Nu vor fi supuse cerinței de a face parte din altă unitate de conviețuire. În plus, se va considera o unitate de conviețuire cea constituită de o persoană care a fost victima violenței domestice care și-a abandonat domiciliul obișnuit și este însoțită de copiii săi sau de minorii aflați în plasament familial în vederea adopției sau în plasament familial permanent, precum și de rudele sale până la gradul al doilea de consangvinitate, afinitate sau adopție.
- Nu vor fi supuse cerinței de a avea reședința în Spania în momentul în care dovedesc existența situației de violență domestică prin oricare din mijloacele prevăzute la art. 23 din Legea Organică 1/2004, din 28 decembrie.

1.10.5. Prioritate de acces la locuințele protejate și la căminele de stat pentru persoane vârstnice

(Art. 28 din Legea Organică 1/2004, din 28 decembrie, privind Măsurile de Protecție Integrală împotriva violenței domestice; Legea 1/2013, din 14 mai, privind măsurile de consolidare a protecției debitorilor ipotecari, restructurarea datoriei și chiriei sociale; Decretul Regal 106/2018, din 9 martie, prin care se reglementează Planul de Stat pentru Locuințe 2018-2021; Ordinul TMA/336/2020, din 9 aprilie, prin care se încorporează, înlocuiesc și modifică două programe de încurajare a Planului de Stat pentru Locuințe 2018-2021, conform prevederilor art. 10, 11 și 12 din Decretul-lege Regal 11/2020, din 31 martie, prin care de adoptă măsuri urgente suplimentare în cadrul social și economic pentru a face față impactului pandemiei de COVID-19)

Femeile care sunt victime ale violenței domestice alcătuiesc un colectiv care are dreptul la protecție preferențială în ceea ce privește accesul la o locuință:

- Posibilitatea de a beneficia de suspendarea evacuărilor din locuințele obișnuite, stabilite prin procedura judiciară sau extrajudiciară de executare ipotecară.
- Posibilitatea de a accesa Fondul Social pentru Locuințe închiriate de la Institutul pentru persoane vârstnice și Servicii Sociale. http://www.imserso.es/imserso_01/fsva/index.htm
- Au calitatea de „sector preferențial” în scopul acordării ajutoarelor prevăzute în Planul de Stat pentru Locuințe (printre altele, Programul de subvenționare a împrumuturilor convenite, Programul de ajutor în închirierea de locuințe, Programul de ajutoare a persoanelor aflate în situație de evacuare din locuința obișnuită) următoarele categorii:
  - Unitățile de conviețuire în care există o victimă dovedită a violenței domestice;
  - Unitățile de conviețuire în care o persoană își asumă autoritatea părintească, tutela sau plasamentul familial permanent pentru minorul rămas orfan în urma situației de violență domestică.
- Program de sprijinire a victimelor violenței domestice pentru a le oferi o soluție de cazare imediată. Comunitățile Autonome și orașele Ceuta și Melilla vor pune la dispoziția beneficiarului o locuință proprietate publică sau care a fost cedată în folosință unei administrații publice, chiar dacă își păstrează proprietatea privată, adecvată circumstanțelor în ceea ce privește dimensiunea, serviciile și amplasarea, pentru a fi ocupată în regim de închiriere, de cedare în folosință sau în orice alt regim de ocupare temporară prevăzut de lege. În cazul în care nu se dispune de astfel de locuință, ajutorul se va putea aplica oricărei locuințe adecvate aflată în proprietate privată sau oricărei case sau unități rezidențiale care ar putea fi ocupată de beneficiari, conform aceluiași sistem.

1.11. Dreptul la școlarizare imediată

(Art. 5 și dispoziția adițională a șaptesprezecea din Legea Organică 1/2004 din 28 decembrie privind Măsurile de Protecție Integrală împotriva violenței domestice)

Copiii victimelor violenței domestice care sunt afectați de schimbarea reședinței ca urmare a actelor de violență domestică au dreptul la școlarizare imediată în noul loc de reședință.

1.12. Burse și ajutoare de studiu

(Decretul Regal 688/2020, din 21 iulie, prin care se stabilesc limitele de venit și patrimoniu ale familiei, precum și cuantumul burselor și ajutoarelor de studiu pentru anul școlar 2020-2021 și se modifică parțial Decretul Regal 1721/2007, din 21 decembrie, prin care se stabilește regimul burselor și ajutoarelor de studiu personalizate)

Se acordă un tratament specific solicitanților de burse care dovedesc condiția de victimă a violenței domestice în perioada 30 iunie 2019 - 30 iunie 2021 și/ sau copiilor lor cu vârsta sub douăzeci și trei de ani care solicită burse sau ajutoare de studiu,

doar dacă îndeplinesc toate celelalte condiții prevăzute de reglementările în vigoare, bursa de bază sau bursa de înscriere, după caz, cu un quantum fix stabilit în funcție de venit, un quantum fix stabilit în funcție de reședință și un quantum variabil rezultat în urma aplicării formulei, fără a li se aplica cerințele stabilite referitoare la numărul de ore de curs promovate în anul școlar 2019-2020, la limitarea numărului de ani școlari în care a avut condiția de bursier, la cerința de a promova un anumit număr de credite, materii, module sau echivalentul acestora în ore în anul școlar 2020-2021 pentru care i s-a acordat bursa.

1.13. Particularitățile demersului de înscriere în Registrul de evidență a persoanelor, din motive de siguranță

(Hotărârea din 2 decembrie 2020, a Președinției Institutului Național de Statistică de la Direcția Generală de Cooperare Autonomă și Locală, prin care se modifică Hotărârea din 17 februarie 2020 a Președinției Institutului Național de Statistică de la Direcția Generală de Cooperare Autonomă și Locală și prin care se stabilesc instrucțiunile tehnice pe care Primăriile trebuie să le ia în considerare cu privire la Registrele municipale de evidență a persoanelor)

Victimele violenței domestice care locuiesc sau care se află sub protecția rețelei resurselor de asistență socială integrală, ca de exemplu apartamente supravegheate, adăposturi sau alte resurse aparținând rețelei menționate și în situațiile în care nu este posibilă înscrierea în registrul de evidență a persoanelor cu domiciliul real, din motive de siguranță, înscrierea se va putea realiza în locul stabilit de Serviciile Sociale din municipiul în care au reședința (care poate fi sediul unei instituții sociale sau sediul Serviciilor Sociale ale oricărei Administrații Publice cu sediul în respectivul municipiu sau orice altă adresă stabilită de serviciile sociale, dar care să se afle în municipiul menționat) după evaluarea tehnică corespunzătoare, cu îndeplinirea următoarelor condiții:

- Serviciile Sociale și instituția socială de referință să fie integrate în cadrul structurii organice a unei Administrații Publice sau să se afle în subordinea și sub supravegherea acesteia.
- Responsabilii acestor Servicii Sociale să raporteze cu privire la reședința obișnuită în municipiu a persoanelor care doresc să se înscrie în Registrul de evidență a persoanelor.
- Serviciile Sociale să indice adresa care trebuie să figureze în foaia de înregistrare în Registrul de evidență a persoanelor, cu menționarea străzii și să se oblighe să încerce să efectueze notificarea când se primește la respectiva adresă o comunicare din partea unei Administrații Publice.

1.14. Dreptul la schimbarea numelui de familie sau a identității

(Legea 20/2011, din 21 iulie a Registrului de Stare Civilă, modificată prin Legea 6/2021 din 28 aprilie)

Pentru victimele violenței domestice sau pentru descendenții lor care sunt sau au fost integrați în nucleul familial, Responsabilul Registrului de Stare Civilă va putea aproba schimbarea numelui de familie, fără a fi necesar ca acestea să îndeplinească cerințele prevăzute cu caracter general (și anume, fără a fi necesară îndeplinirea cerințelor ca numele de familie în forma propusă să constituie o situație de fapt, fiind utilizat în mod obișnuit de către persoana interesată; ca numele de familie sau mai multe nume de familie care se doresc unite sau modificate să aparțină în mod legitim petentului; ca numele de familie rezultat în urma modificării să nu provină din aceeași descendență), conform procedurii care urmează a fi stabilită în mod legal.

În aceste cazuri se va putea aproba, din motive de urgență sau siguranță, schimbarea totală a identității fără a fi necesară îndeplinirea cerințelor generale prevăzute, conform procedurii care urmează a fi stabilită în mod legal.

DREPTURILE FEMEILOR STRĂINE VICTIME ALE VIOLENȚEI DOMESTICE **2**

2.1. Situația referitoare la dreptul de rezidență în Spania a femeilor străine victime ale violenței domestice

(Art. 17.1 din Legea Organică 1/2004 din 28 decembrie, privind Măsurile de Protecție Integrală împotriva violenței domestice; Legea Organică 4/2000, din 11 ianuarie, privind drepturile și libertățile cetățenilor străini în Spania și integrarea lor socială; Regulamentul Legii Organice 4/2000, aprobat prin Decretul Regal 557/2011, din 20 aprilie; Decretul Regal 240/2007, din 16 februarie, privind intrarea, libera circulație și rezidența în Spania a cetățenilor din statele membre ale Uniunii Europene și ai altor state care fac parte din Acordul privind Spațiul Economic European)

Situația referitoare la dreptul de rezidență în Spania a femeilor străine victime ale violenței domestice include următoarele posibilități:

2.1.1. Femeile străine care sunt rude ale unui cetățean al unui stat membru al Uniunii Europene sau al unui stat care face parte din Acordul privind Spațiul Economic European

(Art. 9.4 in Decretul Regal 240/2007, din 16 februarie, privind intrarea, libera circulație și rezidența în Spania a cetățenilor din statele membre ale Uniunii Europene și ai altor state care fac parte din Acordul privind Spațiul Economic European)

Pentru păstrarea dreptului de rezidență în caz de nulitate a căsătoriei, divorț sau anulare a înscrierii ca un cuplu înregistrat, femeia care nu este originară dintr-un stat membru al Uniunii Europene sau dintr-un stat care face parte din Acordul privind Spațiul Economic European, va trebui să dovedească că a fost victima violenței domestice în timpul căsătoriei sau atâta timp cât a făcut parte dintr-un cuplu înregistrat, circumstanță care se consideră că se poate dovedi în mod provizoriu atunci când există un ordin de protecție în favoarea sa sau un raport emis de Ministerul Public în care se semnalează existența indiciilor de violență domestică și în mod definitiv, dacă a fost pronunțată o hotărâre judecătorească din care reiese că s-au produs circumstanțele invocate.

2.1.2. Femeile străine necomunitare: pot fi titularele unuia din cele două tipuri de permise de rezidență și muncă specifice, care se acordă pe motiv de violență domestică, și anume:

- Permis de rezidență și muncă pe cont propriu pentru femeile străine care își reîntregesc familia împreună cu soțul sau partenerul lor:

(Art. 19.2 din Legea Organică 4/2000, din 11 ianuarie, privind drepturile și libertățile cetățenilor străini în Spania și integrarea lor socială; Art. 59.2 din Regulamentul Legii Organice 4/2000, aprobat prin Decretul Regal 557/2011, din 20 aprilie)

- Obtention du titre après qu'une ordonnance de protection ait été prononcée en faveur de la femme ou, à défaut, lorsqu'il existe un rapport du Parquet indiquant l'existence d'indices de violences conjugales.
- Durée de validité du titre : 5 ans.
- Permis de rezidență temporară și de muncă pentru circumstanțe excepționale pentru femeile străine aflate într-o situație de ilegalitate:

(Art. 31 bis din Legea Organică 4/2000, din 11 ianuarie, privind drepturile și libertățile cetățenilor străini în Spania și integrarea lor socială; Art. 131 la 134 din Regulamentul Legii Organice 4/2000, aprobat prin Decretul Regal 557/2011, din 20 aprilie)

- Solicitarea permisului din momentul în care a fost dictat, în favoarea femeii, un ordin de protecție sau din momentul în care Ministerul Public a emis un raport în care se semnalează existența unor indicii de violență domestică.
- Acordarea permisului în cazul în care procedura penală se finalizează prin pronunțarea unei sentințe de condamnare sau a unei hotărâri judecătorești din care reiese că femeia a fost o victimă a violenței domestice, inclusiv prin arhivarea cauzei

pe motiv că nu se cunoaște adresa inculpatului sau prin clasarea provizorie ca urmare a expulzării pârâtului.

- Durata permisului: 5 ani. Totuși, în cursul acestor 5 ani, femeia poate primi permis de rezidență pe termen lung, după ce înaintează o cerere, iar în acest scop se va calcula perioada în care a fost titulara unui permis provizoriu de rezidență temporară și de muncă.
- Permis de rezidență pentru circumstanțe excepționale acordat copiilor minori sau care au un handicap și nu sunt capabili, din punct de vedere obiectiv, să își acopere propriile nevoi, sau permis de rezidență și muncă în cazul în care au peste 16 ani și se aflau pe teritoriul Spaniei în momentul denunțului: cerere prezentată de către femeia străină în momentul în care aceasta solicită să i se elibereze permisul de rezidență temporară și de muncă pentru circumstanțe excepționale sau în orice moment ulterior din cadrul procesului penal. Acordarea și durata acestuia se realizează în aceeași termeni ca și în cazul permisului de rezidență temporară și muncă pentru circumstanțe excepționale acordat femeilor străine aflate într-o situație de ilegalitate.
- Autoritatea administrativă competentă să acorde acest permis pentru circumstanțe excepționale va acorda un permis provizoriu de rezidență și muncă în favoarea femeii străine și, după caz, permise de rezidență sau de rezidență și muncă provizorii în favoarea copiilor minori sau care au un handicap și care nu sunt capabili, din punct de vedere obiectiv, să își acopere propriile nevoi și care se aflau pe teritoriul Spaniei în momentul denunțului. Aceste permise provizorii nu vor mai fi valabile în momentul în care se acordă sau se respinge definitiv acordarea permisului pentru circumstanțe excepționale.
- După acordarea permisului provizoriu de rezidență și muncă, femeia străină poate beneficia de următoarele drepturi:
  - Venitul activ de inserție, la care au dreptul femeile străine care locuiesc în mod legal în Spania și care îndeplinesc și celelalte condiții cerute.
  - Ajutorul financiar prevăzut la art. 27 din Legea Organică 1/2004, la care au dreptul femeile străine care sunt victime ale violenței domestice, care au permis de rezidență și muncă în Spania și care îndeplinesc și celelalte condiții cerute.

2.1.3. Permisul de rezidență temporară și de muncă în regim de angajat al femeii străine se va preschimba la expirare în cazul în care se reziliază contractul de muncă sau se suspendă raporturile de muncă, ca urmare a faptului că aceasta este o victimă a violenței domestice.

(Art. 38.6 din Legea Organică 4/2000, din 11 ianuarie, privind drepturile și libertățile cetățenilor străini în Spania și integrarea lor socială)

2.2. Protecția femeilor străine aflate într-o situație de ilegalitate și care sunt victime ale violenței domestice

(Art. 31 bis din Legea Organică 4/2000, din 11 ianuarie, privind drepturile și libertățile cetățenilor străini în Spania și integrarea lor socială; Art. 131 la 134 din Regulamentul Legii Organice 4/2000, aprobat prin Decretul Regal 557/2011, din 20 aprilie)

- Dacă în momentul în care se denunță un caz de violență domestică se constată situația de ilegalitate a femeii străine:
  - Nu se va iniția procedura administrativă de sancționare pentru șederea ilegală pe teritoriul spaniol (infracțiune gravă).
  - Se va suspenda procedura administrativă de sancționare care a fost inițiată pentru comiterea respectivei infracțiuni înainte de depunerea plângerii sau, după caz, executarea hotărârilor de expulzare sau de repatriere convenite
- După finalizarea procedurii penale:
  - Prin pronunțarea unei sentințe de condamnare sau a unei hotărâri judecătorești din care să reiasă faptul că femeia

a fost victima violenței domestice, inclusiv prin arhivarea cauzei pe motiv că nu se cunoaște adresa inculpatului sau prin clasarea provizorie ca urmare a expulzării pârâtului, se va acorda femeii străine permisul de rezidență temporară și de muncă pentru circumstanțe excepționale și, după caz, permisele solicitate în favoarea copiilor minori sau care au un handicap și nu sunt capabili, din punct de vedere obiectiv, să își acopere propriile nevoi.

- Prin pronunțarea unei sentințe fără condamnare sau a unei hotărâri judecătorești din care nu se poate deduce situația de violență domestică, se va refuza femeii străine acordarea permisului de rezidență temporară și de muncă pentru circumstanțe excepționale și, după caz, permisele solicitate în favoarea copiilor minori sau care au un handicap și nu sunt capabili, din punct de vedere obiectiv, să își acopere propriile nevoi. În plus, își va pierde valabilitatea permisul provizoriu de rezidență temporară și de muncă acordat femeii străine și, după caz, permisele provizorii acordate copiilor minori sau care au un handicap și nu sunt capabili, din punct de vedere obiectiv, să își acopere propriile nevoi. În consecință, se va iniția sau se va continua procedura administrativă de sancționare pentru șederea ilegală pe teritoriul spaniol.

2.3. Dreptul la protecție internațională

(Legea 12/2009, din 30 octombrie, care reglementează dreptul la azil și protecția subsidiară)

- **Dreptul la azil.** Se recunoaște statutul de refugiat femeilor care, din cauza unor temeri întemeiate de persecuție pe motive de gen, se află în afara granițelor țării lor de origine și care nu pot, sau din cauza respectivelor temeri nu doresc să se afle sub protecția respectivei țări, precum și femeilor cu statut de apatrid care, din cauza faptului că nu au cetățenie și că se află în afara granițelor țării în care își aveau reședința obișnuită, și care din aceste motive nu pot, sau din cauza respectivelor temeri nu doresc să se întoarcă în respectiva țară:
În acest sens, pot constitui motive de urmărire penală bazate pe gen violența exercitată de către partener sau de către fostul partener și alte forme de violență împotriva femeii, precum mutilarea genitală a femeilor, căsătoria forțată, violența sexuală sau traficul de femei și fete în scopul exploatării sexuale, cu condiția ca, în fiecare caz, să concureze și restul cerințelor cerute pentru recunoașterea dreptului la azil.
- Pentru recunoașterea dreptului la azil este necesar ca temerile întemeiate ale femeilor care sunt obiectul persecuției să se bazeze pe acțiuni de persecuție grave și să adopte forma unor acte de violență fizică sau psihică, inclusiv acte de violență sexuală.
- Pentru evaluarea motivelor persecuției se vor evalua circumstanțele dominante în țara de origine cu privire la situația respectivului grup social, în acest caz, femeile.
- **Protecția subsidiară.** Se va acorda protecție subsidiară femeilor străine sau cu statut de apatrid care, chiar dacă nu întrunesc cerințele de obținere a azilului, se află într-o situație reală de risc de a suferi vătămări grave în cazul în care se întorc în țara lor de origine sau în țara în care au avut reședința, în cazul femeilor cu statut de apatrid. Vătămarea gravă care dă dreptul la protecția subsidiară constă în oricare dintre următoarele:
  - Pedepsa capitală.
  - Tortură sau tratamente inumane sau degradante.
  - Amenințări grave la adresa vieții sau integrității civililor aflați în situație de conflict.

DREPTURILE FEMEILOR SPANIOLE VICTIME ALE VIOLENȚEI DOMESTICE AFLATE ÎN AFARA TERITORIULUI NAȚIONAL SPANIOL

3

Femeile spaniole care locuiesc în străinătate în momentul în care sunt victime ale violenței domestice se pot afla într-o situație de vulnerabilitate deosebită din cauza barierelor lingvistice și culturale, lipsei rețelilor sociale sau necunoașterii resurselor existente în respectiva țară. În consecință, pe lângă obligația autorităților publice în materie de informare, asistență și protecție a femeilor care sunt victime ale violenței domestice, se adaugă obligația, cu caracter general, de protecție a cetățenilor spanioli aflați în străinătate.

Protocolul semnat la data de 8 octombrie 2015 de organismele denumite la respectiva dată Ministerios de Asuntos Exteriores, Unión Europea y Cooperación, de Trabajo, Migraciones y Seguridad Social, y de la Presidencia, Relaciones con las Cortes e Igualdad (Ministerul Afacerilor Externe, Uniunii Europene și Cooperării, Ministerul Muncii, Migrației și Securității Sociale și Președinția, Relațiile cu Parlamentul și Egalitatea de șanse), urmărește stabilirea unui cadru comun de colaborare pentru a stabili îndeplinirea funcțiilor în materie de violență domestică, prevenind și abordând situațiile de violență domestică prin informarea cu privire la resursele disponibile în țara de rezidență și favorizând protecția și întoarcerea femeilor care sunt victime ale violenței domestice și, după caz, a copiilor acestora atunci când situația o cere, în conformitate cu cadrul legislativ în vigoare.

Ambasadele și Consulatele Spaniei și Consejerías de Trabajo, Migraciones y Seguridad Social (Departamentele de Muncă, Migrație și Securitate Socială) vor pune la dispoziția femeilor spaniole infor-

mațiile necesare pentru a contacta resursele specializate în situații de violență domestică disponibile în țara de rezidență, precum și consultanță privind resursele medicale, educative și legale, pe care autoritățile locale le pun la dispoziția acestora în situații de violență domestică.

La rândul său, Delegación del Gobierno contra la Violencia de Género (Delegația Guvernului pentru violență domestică), în cazul reîntoarcerii femeii, va coordona Comunitățile Autonome cu scopul de a le garanta femeilor drepturile care le sunt recunoscute de legislația spaniolă și de a favoriza integrarea socială a acestora.

Protecția intereselor minorilor spanioli care se află în străinătate este de competența Ambasadelor și Birourilor Consulare ale Spaniei în străinătate iar, în cazul reîntoarcerii în Spania, competența îi revine Ministerio de Asuntos Exteriores, Unión Europea y Cooperación (Ministerului Afacerilor Externe, Uniunii Europene și de Cooperare), prin intermediul Dirección General de Asuntos Consulares y Españoles en el Exterior (Direcției Generale pentru Afaceri Consulare și spanioli în exterior) și Ministerio de Derechos Sociales y Agenda 2030 (Ministerului pentru Drepturi Sociale și Agenda 2030), prin intermediul Dirección General de Derechos de la Infancia y de la Adolescencia (Direcției Generale pentru drepturile copiilor și adolescenților), care va coordona acțiunilor lor, în temeiul Legii Organice 8/2021, din 4 iunie, privind protecția integrală a copiilor și adolescenților împotriva violenței.

DREPTURILE VICTIMEI UNEI INFRAȚIUNI CARE LE REVIN ȘI VICTIMELOR VIOLENȚEI DOMESTICE 4

Pe lângă drepturile specifice pe care Legea Organică 1/2004 le recunoaște femeilor care suferă sau au suferit de pe urma unor situații de violență domestică, acestora le revin și drepturile pe care legea le recunoaște victimelor unei infracțiuni, printre care se remarcă următoarele:

4.1. Drepturile victimei unei infracțiuni

(Legea 4/2015, din 27 aprilie, privind statutul victimei unei infracțiuni)

Victimele violenței domestice pot să aibă acces la catalogul general de drepturi procesuale și extraprocusuale cuprinse în Statutul victimei unei infracțiuni. Soțul/soția victimei directe a infracțiunii sau persoana cu care a fost legat/ă printr-o relație similară de afecțiune, nu va fi considerat/ă victimă indirectă a infracțiunii în cazul în care este autorul infracțiunii.

Câteva dintre aceste drepturi sunt:

- Dreptul la informare de la primul contact cu autoritățile competente, incluzând momentul anterior depunerii plângerii.
- În momentul depunerii plângerii, dreptul de a obține o copie a plângerii, care să fie certificată în mod corespunzător și, după caz, traducerea scrisă a copiei plângerii.
- Dreptul de a i se aduce la cunoștință anumite hotărâri, fără a fi necesar să le solicite, astfel încât să fie informate cu privire la situația penitenciară a acuzatului, pârâtului sau condamnatului: hotărârile referitoare la pedeapsa cu închisoare sau punerea ulterioară în libertate a infractorului, precum și despre posibila evadare a acestuia; hotărârile care stabilesc adoptarea măsurilor de protecție a persoanei în cauză sau care modifică hotărârile deja pronunțate, în cazul în care acestea aveau scopul să asigure siguranța victimei.
- Dreptul de acces, în mod gratuit și confidențial la serviciile de asistență și sprijin puse la dispoziție de către Administrațiile publice, precum și de către Oficinas de Asistencia a las Víctimas (Birourile de Asistență pentru victime). Aceste Birouri vor oferi, printre altele, următoarele servicii:
  - Sprijin emoțional și asistență terapeutică pentru victimele care au nevoie de astfel de servicii, asigurându-se consilierea psihologică adecvată pentru depășirea consecințelor traumatice de pe urma infracțiunii.
  - Evaluare și consiliere cu privire la nevoile victimei și modul de prevenire și evitare a consecințelor victimizării primare, repetate și secundare, a intimidării și a represaliilor.
  - Elaborarea unui plan de sprijin psihologic pentru victimele vulnerabile și în cazul în care se aplică ordinul de protecție. Informații referitoare la serviciile specializate disponibile care să ofere servicii de asistență victimei, în funcție de caracteristicile sale personale și de natura infracțiunii la care a fost supusă.
  - Acompanierea victimei pe durata procesului.
  - Primirea comunicărilor hotărârilor la care se referă art. 7.1 din Statutul victimei unei infracțiuni (sentința, hotărârile prin care se adoptă măsuri de protecție etc.) și informarea și asistența necesare, după caz.
- Dreptul de a iniția proceduri penale și civile, conform prevederilor Codului de Procedură Penală.
- Pot participa la executarea silită, prin intermediul căilor de atac împotriva anumitor hotărâri judecătorești, chiar dacă nu au fost parte în proces:
  - Ordonanța prin care judecătorul de supraveghere a privării de libertate autorizează posibila încadrare a deținutului în gradul al treilea înainte de a se stinge jumătate din pedeapsă.
  - Ordonanța prin care judecătorul de supraveghere a privării de libertate stabilește ca beneficiile penitenciare, permisele de ieșire, încadrarea în al treilea grad și calcularea termenului pentru eliberare condiționată să se refere la termenul de executare a pedepsei și nu la suma pedepselor impuse.
  - Sentința prin care i se acordă deținutului eliberarea condiționată.

4.2. Dreptul de a depune plângere

(Articles. 259 et suivants du Code de Procédure Pénale)

Femeile au dreptul să denunțe situațiile de violență domestică suferite. Prin plângere, se aduce la cunoștința autorităților corespunzătoare comiterea unui fapt care poate constitui o infracțiune.

După depunerea plângerii și trimiterea acesteia la autoritatea judiciară, dacă aceasta consideră că există indicii că a fost comisă o infracțiune, va iniția acțiunile penale corespunzătoare.

4.3. Dreptul de a solicita un ordin de protecție

(Art. 62 din Legea Organică 1/2004, din 28 decembrie, privind Măsurile de Protecție Integrală împotriva violenței domestice; Art. 544 trei din Codul de Procedură Penală)

Ordinul de protecție este o hotărâre judecătorească pronunțată de organul judiciar competent în cazurile în care, în prezența unor indicii întemeiate cu privire la comiterea unei infracțiuni, acesta consideră că există o situație obiectivă de risc pentru victima care solicită adoptarea măsurilor de protecție pe durata desfășurării procesului penal.

Ordinul de protecție prevede într-o decizie unică măsuri de protecție de natură penală și civilă în favoarea femeii care este victimă a violenței domestice și, după caz, a copiilor ei și aplică, în același timp, mecanismele de protecție socială stabilite în favoarea victimei de către diferitele administrații publice. Prin ordinul de protecție se dovedește situația de violență domestică, recunoscându-se drepturile prevăzute de Legea Organică 1/2004.

Măsurile de protecție de natură penală pot fi una sau câteva din următoarele:

- Evacuarea agresorului din locuința familiei.
- Interdicția de a locui într-o anumită localitate.
- Interdicția ca agresorul să se apropie de victimă și/sau de rudele acesteia sau de alte persoane până la o anumită distanță.
- Interdicția ca agresorul să se ia legătura cu victima și/sau cu rudele acesteia sau cu alte persoane, indiferent de mijloc: scrisoare, telefon etc.
- Interdicția ca agresorul să se apropie de anumite locuri: locul de muncă al victimei, școlile copiilor etc.
- Omiterea datelor referitoare la domiciliul victimei.
- Protecția judiciară a victimei în oficiile judiciare.
- Confiscarea armelor și interdicția de a le deține.

Măsurile de natură civilă pot fi următoarele:

- Folosirea și uzufructul locuinței familiei.
- Stabilirea regimului de încredințare a copiilor minori.
- Stabilirea regimului de vizită, comunicare și petrecere a timpului cu minorii.
- Stabilirea unei pensii alimentare.
- Orice altă măsură necesară pentru a-i proteja pe minori sau pentru a evita ca aceștia să fie lezați.

Cererea poate fi înaintată chiar de victimă, de rudele sale cele mai apropiate, de avocatul său sau de Ministerul Public. Fără a aduce atingere obligației de denunțare, serviciile sociale care cunosc circumstanțele vor trebui să informeze organul judi-

ciar sau Ministerul Public pentru a se putea iniția sau pentru a se solicita începerea procedurii de adoptare a ordinului de protecție. În cazul în care există minori, Judecătorul trebuie să se pronunțe în fiecare caz, chiar și din oficiu, cu privire la oportunitatea adoptării măsurilor civile.

Se recomandă să se solicite ordinul de protecție în momentul depunerii plângerii, chiar dacă se poate solicita și ulterior.

În cazul în care nu se depune plângerea, cererea de solicitare a ordinului de protecție în sine poate fi considerată ca fiind o plângere în cea ce privește faptele și situațiile de violență relatate în aceasta.

Judecătorul trebuie să dicteze ordinul de protecție în termen maxim de 72 de ore de la prezentarea cererii, după înfățișarea victimei și agresorului. Legea stabilește ca această înfățișare să se realizeze separat, evitându-se, în acest fel, confruntarea între cele două părți.

4.4. Dreptul de a solicita un ordin european de protecție

(Legea 23/2014, din 20 noiembrie, privind recunoașterea reciprocă a hotărârilor judecătorești în materie penală în Uniunea Europeană)

Victima violenței domestice care se mută în alt stat membru al Uniunii Europene pentru a avea reședința sau pentru a se stabili în acesta și care beneficiază de o măsură de protecție adoptată, precum o măsură preventivă sau o pedeapsă privativă de drepturi, în cadrul unui ordin de protecție, a unei hotărâri de acordare a măsurilor de protecție sau a unei sentințe, poate solicita adoptarea ordinului european de protecție de la organismul judiciar competent.

Ordinul european de protecție emis de către organul judiciar se va consemna într-un certificat care se va transmite autorității competente a respectivului stat membru, pentru a proceda la punerea sa în aplicare.

4.5. Dreptul de a fi parte în procesul penal: informații privind drepturile și obligațiile

(Art. 109 și următoarele din Codul de Procedură Penală)

În momentul în care Judecătorul primește declarația victimei, grefierul o va instrui pe aceasta cu privire la dreptul pe care îl are de a se constitui ca parte în proces și de a renunța sau nu la restituirea obiectelor, repararea daunei și despăgubirea pentru prejudiciul cauzat de fapta sancționabilă.

Exercitarea acestui drept, care implică intervenția activă a femeii care este victimă a violenței domestice în procedura judiciară care se realizează după depunerea plângerii și exercitarea acțiunii penale și, după caz, a acțiunii civile, se va realiza după înfățișarea la acțiunile penale în calitate de acuzator privat; în acest scop trebuie să desemneze un avocat care să îi apere interesele și un procuror care o va reprezenta.

În plus, victimele care nu au renunțat la dreptul lor vor putea iniția o acțiune penală în orice moment înainte de demersul de calificare a infracțiunii.

Desemnarea acestor profesioniști se poate realiza la libera alegere a victimei sau prin Turno de Oficio Especializado de Violencia de Género (Serviciul de permanență specializat în violența domestică) (asistență juridică gratuită)

Prezentarea în persoană și condiția implicită de „parte” în procesul penal implică faptul că victima, prin avocatul său, poate propune probe, poate interveni în administrarea acestora și cunoaște toate hotărârile care se pronunță în timpul desfășurării procesului putând să inițieze căile de atac corespunzătoare, în cazul în care nu este de acord cu aceste hotărâri.

De asemenea, în calitate de acuzator privat, victima va putea solicita condamnarea agresorului și plata unei despăgubiri pen-

tru leziunile, daunele și prejudiciile suferite.

Ministerul Public are rolul de a apăra interesele victimelor și ale persoanelor care au fost prejudiciate în urma proceselor penale. Dacă ajunge la convingerea că a fost comisă o infracțiune, va acuza persoana pe care o consideră responsabilă, indiferent dacă victima s-a prezentat personal sau nu în cadrul procesului penal. Dacă nu ajunge la respectiva convingere, nu va formula acuzația sau va putea solicita arhivarea dosarului, dacă consideră, de exemplu, că nu există suficiente probe pentru a proba săvârșirea faptelor.

4.6. Dreptul la restituirea obiectelor, la repararea daunei și la despăgubiri pentru prejudiciul cauzat

(Art. 100 și următoarele din Codul de Procedură Penală)

Comiterea unei infracțiuni obligă la repararea daunelor și prejudiciilor cauzate. Această răspundere civilă se referă la restituirea obiectelor, la repararea daunei și la despăgubiri pentru daunele materiale și morale.

În cazul în care victima a inițiat acțiunea civilă (pentru a solicita această răspundere civilă) în procesul penal, în sentința care se va pronunța cu condiția să fie o sentință de condamnare, pe lângă pedeapsa care i se aplică vinovatului, după caz, se va stabili care este răspunderea civilă pentru daunele fizice, psihologice sau morale cauzate victimei ca urmare a infracțiunii

Totuși, victima își poate rezerva dreptul de a introduce o acțiune civilă în cadrul unei proceduri separate în fața instanțelor civile, astfel încât acțiunea civilă să nu fie introdusă în cadrul procesului penal. De asemenea, poate renunța la orice reclamație pe care o poate face, în acest sens.

4.7. Dreptul de a fi informat cu privire la acțiunile judiciare

Chiar dacă nu își exercită dreptul de a interveni în procesul penal, victima trebuie să fie informată cu privire la rolul pe care îl are în cadrul acestuia precum și cu privire la domeniul de aplicare, desfășurarea și evoluția procesului.

Informarea victimei cu privire la drepturile sale le revine Fuerzas y Cuerpos de Seguridad (Forțelor și Corpurilor de Securitate), Tribunalului și Birourilor de Asistență pentru victime.

Informațiile respective se referă la:

- Dreptul pe care îl are de a se constitui ca parte în procesul penal și de a renunța sau nu la restituirea obiectelor, la repararea daunei și la despăgubiri pentru prejudiciul cauzat de infracțiune.
- Posibilitatea și procedura de solicitare a ajutoarelor la care ar putea avea dreptul, conform legislației în vigoare.
- Informare cu privire la stadiul acțiunilor judiciare, examinarea acestora, precum și eliberarea copiilor și documentelor doveditoare (Art. 234 din Legea Organică a puterii judiciare).
- Trebuie să i se comunice orice hotărâre care îi poate afecta siguranța, ca de exemplu ordinul de protecție, adoptarea sau modificarea altor măsuri de protecție, sentințele care stabilesc pedeapsa cu închisoarea sau punerea în libertate provizorie a inculpatului și situația penitenciară a agresorului (Art. 109, 506.3, 544 bis și trei din Codul de Procedură Penală).
- Trebuie să fie informată cu privire la locul și data procesului (Art. 785.3, 962 și 966 din Codul de Procedură Penală).
- Trebuie să i se aducă la cunoștință sentința, atât cea pronunțată în prima instanță cât și cea pronunțată în apel, dacă

este cazul. (Art. 270 din Legea Organică a puterii judiciare; art. 789.4, 792.2, 973.2 și 976.3 din Codul de Procedură Penală).

- Trebuie să i se comunice clasarea procesului.

4.8. Dreptul la protecția demnității și vieții private a victimei în cadrul proceselor referitoare la violența domestică

(Art. 63 din Legea Organică 1/2004, din 28 decembrie privind Măsurile de Protecție Integrală împotriva violenței domestice; art. 232.2 din Legea Organică a puterii judiciare; art. 19 și următoarele din Legea 4/2015, din 27 aprilie, privind statutul victimei unei infracțiuni; art. 15.5 din Legea 35/1995, privind ajutoarele și asistența acordate victimelor infracțiunilor de violență și ale celor săvârșite împotriva libertății sexuale; art. 2.a) și 3.1 din Legea Organică 19/1994, privind protecția martorilor și experților în cauzele penale).

Legea Organică 1/2004 prevede măsurile specifice de protecție a demnității și intimității victimei.

Pe de-o parte, se stabilește faptul că datele personale ale acesteia, ale descendenților și ale persoanelor care se află în îngrijirea sau custodia acesteia să fie clasificate.

Nu se vor indica noul domiciliu, locul de muncă sau școlile copiilor, nu doar pentru păstrarea vieții private a victimei ci și pentru că acesta este un instrument important pentru asigurarea siguranței acesteia, evitându-se astfel ca aceste informații să ajungă să fie cunoscute de către inculpat.

În același scop, modelul cererii ordinului de protecție prevede că victima poate indica un domiciliu sau un număr de telefon al unui terț unde Forțele și Corpurile de siguranță sau organele judiciare îi pot trimite comunicările sau notificările.

Pe de altă parte, Legea statutului victimei unei infracțiuni recunoaște dreptul victimelor la protecție și la viața privată în cadrul procesului penal și în acest sens, obligă judecătorii, procurorii, ofițerii de investigații și orice persoană care intervine sau participă la proces în orice fel, să adopte măsurile necesare pentru a proteja viața privată a victimei și a rudelor sale, conform prevederilor legale. În special, referitor la victimele minore sau la victimele cu handicap care au nevoie de protecție specială, vor trebui adoptate măsuri care să interzică diseminarea oricărui tip de informații care ar putea duce la identificarea acestora.

În acest sens, conform Codului de Procedură Penală, judecătorul poate stabili, din oficiu sau la solicitarea Ministerului Fiscal sau a victimei, adoptarea oricăror măsuri ulterioare în cazul în care este necesară protecția vieții private a victimei sau respectul datorat acesteia sau familiei sale:

- Interzicerea divulgării sau publicării informațiilor referitoare la identitatea victimei, a datelor care ar putea duce în mod direct sau indirect la identificarea acesteia sau a acelor circumstanțe personale care au fost evaluate pentru a decide cu privire la nevoile sale de protecție.
- Interzicerea obținerii, divulgării sau publicării de imagini cu victima sau cu rudele acesteia.

De asemenea, judecătorul poate hotărî, din oficiu sau la cererea victimei sau la cererea Ministerului Public, ca acțiunile judiciare să nu fie publice și audierile să se desfășoare cu ușile închise.

4.9. Ajutoare acordate victimelor infracțiunii de violență domestică

(Legea 35/1995, din 11 decembrie privind ajutoarele și asistența acordate victimelor infracțiunilor de violență și ale celor săvârșite împotriva libertății sexuale; Regulamentul privind ajutoarele și asistența acordate victimelor infracțiunilor de violență și ale celor săvârșite împotriva libertății sexuale, aprobat prin Decretul Regal 738/1997, din 23 mai)

Este vorba despre ajutoare publice acordate în favoarea victimelor directe și indirecte ale infracțiunilor intenționate și violente, săvârșite în Spania, având drept rezultat moartea sau leziuni corporale grave sau daune grave asupra sănătății fizice sau mentale; precum și în favoarea victimelor infracțiunilor săvârșite împotriva libertății sexuale, chiar dacă se comit fără violență.

Femeile care sunt victime ale violenței domestice pot beneficia de aceste ajutoare în calitate de victime ale unei infracțiuni cu următoarele particularități:

- În general, pot avea acces la aceste ajutoare persoanele care, în momentul săvârșirii infracțiunii, au cetățenie spaniolă sau sunt cetățeni ai altui stat membru al Uniunii Europene sau care, chiar dacă nu au cetățenie, au reședința în Spania sau sunt cetățeni ai altui stat care acordă ajutoare similare cetățenilor spanioli pe teritoriul său.

În situația în care victima unei infracțiuni are calitatea de victimă a violenței domestice iar infracțiunea este rezultatul unui act de violență împotriva femeii, vor putea accesa aceste ajutoare femeile care sunt cetățeni ai oricărui stat și care se află pe teritoriul Spaniol, indiferent de situația lor administrativă.

- Termenul de solicitare a acestor ajutoare este de trei ani, de la data săvârșirii infracțiunii. Totuși, acest termen se întrerupe odată cu începerea procesului penal și se redeschide în momentul în care este pronunțată hotărârea judecătorească definitivă.

- Quantumul ajutoarelor nu va putea depăși, în niciun caz, quantumul indemnizației stabilite în sentință, care se calculează prin aplicarea unor criterii în funcție de tipul de ajutor. În cazul victimelor violenței domestice, quantumul ajutoarelor astfel calculat, se va majora cu douăzeci și cinci la sută. În caz de deces, ajutorul se va majora cu douăzeci și cinci la sută pentru beneficiarii care sunt copii minori sau pentru copiii majori cu un grad de handicap.

- Se pot acorda ajutoare provizorii înaintea pronunțării hotărârii judecătorești definitive care finalizează procesul penal, cu condiția să se poată demonstra situația financiară precară în care se află victima și beneficiarii acesteia. În situația în care victima unei infracțiuni are calitatea de victimă a violenței domestice, se vor putea acorda ajutoare provizorii indiferent de situația financiară a victimei sau a beneficiarilor acesteia.

TELEFOANE PENTRU INFORMAȚII

La nivel național	016 Persoane cu handicap auditiv: 900 116 016
Andaluzia	900 200 999
Aragón	900 504 405
Insulele Canare	112
Cantabria	942 214 141
Castilla-La Mancha	900 100 114
Castilla y León	012
Catalonia	900 900 120
Extremadura	
Galicia	900 400 273
Insulele Baleare	971 178 989
La Rioja	900 711 010
Madrid	012
Navarra	
Țara Bascilor	900 840 111
Principatul Asturias	985 962 010
Regiunea Murcia	112
Comunitatea Valenciană	900 580 888
Ceuta	900 700 099
Melilla	

Informații suplimentare: la Organele de Egalitate din cadrul Comunităților Autonome, la Centrele de îngrijire a femeii din cadrul comunităților autonome și locale, la Birourile de asistență pentru victime, la Serviciile de orientare juridică ale Barourilor și la diferite organizații ale femeilor și ale cetățenilor străini.

Pagina web a Delegación del Gobierno para la Violencia de Género: (Delegația guvernului pentru violența domestică)
<https://violenciagenero.igualdad.gob.es/instituciones/home.htm>